

ĐỔI MỚI QUY TRÌNH KẾ TOÁN DOANH NGHIỆP TRONG BỐI CẢNH CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0

● NGÔ THỊ MỸ HẠNH

TÓM TẮT:

Hiện nay, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 (CMCN 4.0) ngày càng ảnh hưởng mạnh mẽ vào quy trình kế toán của mỗi doanh nghiệp. Hoạt động kế toán của doanh nghiệp đang phụ thuộc rất nhiều vào công nghệ thông tin. Ngược lại, công nghệ thông tin làm cho hoạt động kế toán của doanh nghiệp trở nên hiệu quả, minh bạch và chuyên nghiệp hơn. Đồng thời, dưới tác động của CMCN 4.0, quy trình kế toán của doanh nghiệp phải thường xuyên được đổi mới. Trong phạm vi bài viết, tác giả tập trung phân tích những ảnh hưởng của CMCN 4.0 đến quy trình kế toán của các doanh nghiệp, từ đó đề xuất một số khuyến nghị nhằm đổi mới quy trình kế toán doanh nghiệp trong bối cảnh CMCN 4.0.

Từ khóa: cách mạng công nghiệp 4.0, doanh nghiệp, kế toán, quy trình kế toán.

1. Đặt vấn đề

Nhiều nghiên cứu về cuộc CMCN 4.0 cho rằng lĩnh vực kế toán - kiểm toán không nằm trong các lĩnh vực chịu ảnh hưởng trực tiếp, mạnh mẽ nhất từ cuộc cách mạng này. Tuy nhiên, trên thực tế, kế toán - kiểm toán lại là lĩnh vực ứng dụng rất nhiều thành tựu khoa học, công nghệ từ CMCN 4.0, đặc biệt trong xu thế số hóa nền kinh tế diễn ra ở nhiều quốc gia. Ở Việt Nam, CMCN 4.0 đã từng bước ảnh hưởng toàn diện đến việc thực hiện quy trình kiểm toán của mỗi doanh nghiệp. Nhận thức rõ những ảnh hưởng này, trên cơ sở đó có giải pháp hiệu quả để đổi mới quy trình kiểm toán là việc làm cần thiết, cấp bách đối với mỗi doanh nghiệp, trong bối cảnh CMCN 4.0.

2. Quy trình kế toán doanh nghiệp

“Kế toán là công cụ phục vụ quản lý kinh tế, gắn liền với hoạt động quản lý và xuất hiện cùng với sự hình thành đời sống kinh tế - xã hội loài người” [4]. Kế toán có vai trò thu thập, xử lý thông tin, số liệu kế toán cho các đối tượng sử dụng khác nhau, với mục đích khác nhau, để ra các quyết định quản lý phù hợp. Trong mỗi doanh nghiệp, kế toán là bộ phận đóng vai trò quan trọng, là “cánh tay đắc lực” của lãnh đạo doanh nghiệp trong việc ra các quyết định quản lý. Bộ phận này đảm nhận công việc thu thập, xử lý, kiểm tra và phân tích các số liệu tài chính kế toán, cung cấp các thông tin kinh tế, tài chính dưới hình thức giá trị, hiện vật và thời gian lao động doanh nghiệp. Dựa trên thông tin kế

toán, người quản lý có thể đánh giá được những sự kiện kinh tế trong quá khứ, tình trạng tài chính hiện tại và những ảnh hưởng đến các nguồn lực trong tương lai của đơn vị.

Một số vị trí kế toán phổ biến trong các doanh nghiệp ở Việt Nam hiện nay, như: Kế toán nội bộ; Kế toán thuế; Kế toán tổng hợp; Kế toán kho hàng; Kế toán tài sản cố định; Kế toán bán hàng. Thông thường, hoạt động kế toán doanh nghiệp được thực hiện theo quy trình sau: Bước 1: Tổng hợp các nghiệp vụ phát sinh; Bước 2: Lập chứng từ gốc; Bước 3: Xử lý kiểm tra chứng từ gốc; Bước 4: Tiến hành ghi sổ sách kế toán; Bước 5: Sắp xếp chứng từ kế toán; Bước 6: Thực hiện bút toán cuối kỳ và bút toán kết chuyển; Bước 7: Khóa sổ, xác định số dư; Bước 8: Lập bảng cân đối số phát sinh; Bước 9: Lập báo cáo tài chính, quyết toán thuế. Như vậy, quy trình kế toán trong doanh nghiệp là tổng hợp các bước, các công việc diễn ra theo một trật tự nhất định. Tham gia vào quy trình thực hiện này không chỉ có riêng bộ phận kế toán, mà còn liên quan đến các phòng, ban chức năng trong doanh nghiệp với trách nhiệm nhất định.

3. Ảnh hưởng của CMCN 4.0 đến quy trình kế toán doanh nghiệp

Thứ nhất, CMCN 4.0 cung cấp những công cụ mới cho việc thực hiện quy trình kế toán. Công cụ mạnh nhất, hiệu quả nhất mà CMCN 4.0 mang đến cho hoạt động kế toán chính là những thành tựu về công nghệ thông tin, công nghệ số. Các thành tựu này nhanh chóng được ứng dụng trong hầu hết các doanh nghiệp, hoạt động của kế toán viên trong doanh nghiệp chủ yếu được thực hiện trên máy vi tính, với sự hỗ trợ của các phần mềm kế toán. Theo đó, quy trình kế toán của doanh nghiệp có sự thay đổi sâu sắc, thể hiện rõ nhất ở phương thức xử lý dữ liệu và cung cấp thông tin kế toán có những bước nhảy vọt so với quy trình xử lý kế toán thủ công trước đây. Ứng dụng công nghệ trong quy trình kế toán của các doanh nghiệp được biểu hiện ở các mức độ khác nhau. Ở mức độ bán thủ công: dùng máy tính và các ứng dụng văn phòng như: Word, Excel,... phục vụ cho các hoạt động trong quy trình kế toán. Ở mức độ bán tự động: các phần mềm kế

toàn chuyên biệt được áp dụng rộng rãi, có sẵn danh mục các chức năng cho phép người làm kế toán lựa chọn để máy tính thực hiện. Tùy theo mức độ phân quyền đến đâu người làm kế toán được phép truy cập để sửa dữ liệu kế toán. Ở mức độ tự động hóa, công nghệ thông tin sẽ xử lý trọn gói các công việc của bộ phận kế toán; đồng thời bao phủ các mặt hoạt động của doanh nghiệp; từ đó nâng cao hiệu lực, hiệu quả trong quản lý, điều hành doanh nghiệp. Dù ở mức độ nào, việc ứng dụng công nghệ làm cho quy trình kế toán được thực hiện một cách chính xác, hiệu quả, tạo lập nhanh chóng các thông tin kế toán theo yêu cầu của người quản lý doanh nghiệp.

Việc thực hiện quy trình kế toán trong doanh nghiệp là những hoạt động liên tục, nối tiếp, với khối lượng công việc nhiều và phức tạp. Nhưng với sự hỗ trợ từ công nghệ, những hoạt động này đang từng bước được tự động hóa, tạo hiệu quả và năng suất cao hơn. Điển hình như công tác lưu trữ hóa đơn, chứng từ trước đây chủ yếu ở dạng văn bản; giờ đây đã được số hóa hoàn toàn; hóa đơn giấy được thay thế bằng hóa đơn điện tử. Các công việc nhập và tính bằng tay như nhập bút toán, lập bảng tính tiền lương, ghi sổ kế toán, lập báo cáo tài chính, phân tích báo cáo tài chính,... được thay thế bằng các phần mềm kế toán. Công việc của nhân viên kế toán trong các doanh nghiệp được hỗ trợ bằng công nghệ, giảm gánh nặng, áp lực công việc.

Thứ hai, CMCN 4.0 thúc đẩy việc đa dạng hóa nội dung, hình thức và thao tác thực hiện quy trình kế toán trong doanh nghiệp. Khi các ứng dụng công nghệ được sử dụng rộng rãi trong quá trình thực hiện quy trình kế toán của doanh nghiệp, thì việc thu thập nội dung dữ liệu kế toán cũng được đa dạng hóa. Nếu như trước đây không có những ứng dụng công nghệ, việc thu thập dữ liệu kế toán chỉ hướng tới những dữ liệu tài chính; thì nay, với các phần mềm chuyên biệt, thông tin kế toán có thể thu nhận cả thông tin tài chính và phi tài chính. Bởi, thành tựu khoa học, công nghệ của CMCN 4.0 đã thâm nhập và làm thay đổi hoàn toàn các kênh và phương thức huy động, phân phối vốn của

doanh nghiệp, làm cho quy trình kế toán của doanh nghiệp có thể tích hợp được nhiều thông tin, phục vụ các nhu cầu đa dạng của nhà đầu tư, nhà quản lý và nhu cầu của xã hội. Ở mức độ cao, quá trình thu thập thông tin kế toán sẽ được tự động hóa, hầu như không bị tác động bởi các yếu tố bên ngoài. Về hình thức, việc thu thập thông tin kế toán được thực hiện với nhiều hình thức khác nhau, hiện đại và hiệu quả hơn so với việc thu thập thủ công trước đây. Ngoài hình thức thu thập thông tin qua chứng từ, điện thoại, máy fax, cán bộ và nhân viên kế toán còn thu thập thông tin qua máy quét mã vạch, trao đổi dữ liệu điện tử, lấy dữ liệu từ hệ thống khác, chứng từ điện tử,... Các thao tác trong thực hiện quy trình kế toán của doanh nghiệp cũng có sự thay đổi căn bản, nhờ việc thiết kế hệ thống thông tin kế toán mở được tích hợp với các hệ thống khác trong toàn doanh nghiệp. Điển hình như chỉ với một bút toán thay đổi có thể ảnh hưởng đến hệ thống kế toán nói riêng và toàn hệ thống nói chung; ngược lại xử lý kế toán cũng được cập nhật khi các phân hệ khác trong doanh nghiệp, như: bán hàng, mua hàng, nhân sự, sản xuất... thay đổi. Những sự thay đổi này cho phép hệ thống kế toán có thể cung cấp thông tin cho nhà quản lý ở nhiều mức độ khác nhau, đồng thời có thể truy xuất từ nhiều nơi khác nhau.

Thứ ba, CMCN 4.0 mang đến những công nghệ mới góp phần tăng cường khả năng kiểm soát toàn bộ quy trình kế toán của doanh nghiệp. Thực chất đây là quá trình ứng dụng công nghệ vào quá trình kiểm soát nội bộ trong doanh nghiệp. Theo Ủy ban thuộc Hội đồng quốc gia Hoa Kỳ (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - COSO 2013) về chống gian lận khi lập báo cáo tài chính: “Kiểm soát nội bộ là một quá trình bị chi phối bởi người quản lý, hội đồng quản trị và các nhân viên của đơn vị chi phối, nó được thiết lập để cung cấp một sự đảm bảo hợp lý nhằm thực hiện mục tiêu về hoạt động, báo cáo và tuân thủ”. Luật Kế toán năm 2015 quy định: “Kiểm soát nội bộ là việc thiết lập và tổ chức thực hiện trong nội bộ đơn vị kế toán các cơ chế, chính sách, quy trình, quy định nội bộ phù hợp với quy định của pháp luật nhằm bảo đảm

phòng ngừa, phát hiện, xử lý kịp thời rủi ro và đạt được yêu cầu đề ra”. Thành tựu công nghệ từ CMCN 4.0 cho phép hệ thống kiểm soát nội bộ trong doanh nghiệp có thể kiểm soát chung hoặc kiểm soát riêng việc thực hiện quy trình kế toán. Về kiểm soát chung, có thể: 1) Kiểm soát truy cập, ngăn cản những người truy cập bất hợp pháp vào hệ thống dữ liệu của doanh nghiệp; 2) Phân chia chức năng để tách biệt người thiết kế (lập trình) với người sử dụng, giữa người nhập dữ liệu với người quản lý dữ liệu và phân chia chức năng, nhiệm vụ của các cá nhân, bộ phận trong quy trình kế toán; 3) Kiểm soát lưu trữ, cho biết rõ thời gian, thiết bị sao lưu, cũng như trách nhiệm của mỗi cá nhân trong quá trình sao lưu dữ liệu; 4) Kiểm soát tuân thủ quy trình, nhằm xây dựng hồ sơ quy trình rõ ràng, cụ thể, chi tiết và kèm theo trách nhiệm của các bên có liên quan đến thông tin kế toán của doanh nghiệp.

Bên cạnh việc kiểm soát chung, thành tựu của CMCN 4.0 còn cho phép lãnh đạo doanh nghiệp có thể kiểm soát riêng từng khâu, từng bước trong quy trình kế toán, bao gồm: 1) Kiểm soát nguồn dữ liệu: kiểm soát tính hợp lý, giới hạn, sự trùng lặp, số tổng, có thực, thông báo lỗi,... và có thể đối chiếu kiểm tra giữa các bộ phận với nhau; 2) Kiểm soát xử lý, nhằm kiểm soát các yếu tố bất thường và xử lý tự động, tăng cường giải pháp an ninh, an toàn thông tin mạng. Với sự hỗ trợ từ công nghệ, việc kiểm soát nội bộ của doanh nghiệp sẽ được tiến hành chuyên nghiệp và hiệu quả hơn, đạt được các mục tiêu do doanh nghiệp đề ra. Với một hệ thống kiểm soát nội bộ tốt, các nhà quản lý doanh nghiệp sẽ duy trì được tính ổn định, sự tin tưởng về số liệu, cũng như đảm bảo vị trí của doanh nghiệp trong lĩnh vực hoạt động, tăng cường cơ hội hợp tác với các bên liên quan.

Bên cạnh những ảnh hưởng tích cực, CMCN 4.0 cũng tạo ra nhiều khó khăn mới trong việc thực hiện quy trình kế toán của doanh nghiệp. Cụ thể như sau:

Một là, khó khăn trong việc đầu tư hiện đại hóa cơ sở hạ tầng công nghệ cho hoạt động kế toán của doanh nghiệp. Dưới tác động của CMCN 4.0, việc

đầu tư hiện đại hóa cơ sở hạ tầng công nghệ cho hoạt động kế toán là không thể thiếu đối với mỗi doanh nghiệp, dù ở bất kỳ quy mô, lĩnh vực sản xuất, kinh doanh nào. Thực tiễn đã chỉ rõ, việc đầu tư hiện đại hóa cơ sở hạ tầng công nghệ của doanh nghiệp nói chung, của lĩnh vực kế toán nói riêng phải được thực hiện theo các giai đoạn, từ thấp đến cao có sự kế thừa lẫn nhau, bao gồm: Đầu tư cơ sở về công nghệ thông tin; Tăng cường ứng dụng điều hành, tác nghiệp; Ứng dụng toàn diện nâng cao năng lực quản lý và sản xuất; Đầu tư để biến đổi doanh nghiệp và tạo lợi thế cạnh tranh quốc tế. Tại mỗi giai đoạn việc đầu tư phải phù hợp với mục tiêu kinh doanh của doanh nghiệp; đầu tư phải đem lại hiệu quả; đầu tư cho con người đủ để sử dụng và phát huy các đầu tư cho công nghệ. Theo đó, sẽ xuất hiện những khó khăn mới cho doanh nghiệp về vốn, nguồn nhân lực, về đối tác cung cấp và quản lý, điều hành theo công nghệ mới. Những khó khăn này không phải doanh nghiệp nào cũng có khả năng để khắc phục và thực hiện.

Hai là, khó khăn về bảo mật thông tin kế toán. Mặt trái của ứng dụng công nghệ trong quy trình kế toán chính là những thách thức của việc bảo mật thông tin kế toán, bảo đảm an ninh, an toàn thông tin của doanh nghiệp. Theo thống kê của Cục An toàn thông tin (Bộ Thông tin và Truyền thông), riêng trong tháng 2/2022, hệ thống giám sát an toàn không gian mạng đã ghi nhận, cảnh báo và hướng dẫn xử lý 1.260 cuộc tấn công mạng gây ra sự cố vào các hệ thống thông tin của các tổ chức, doanh nghiệp (tăng 1,6 lần so với cùng kỳ năm 2021). Trong đó, tấn công cài mã độc (Malware) chiếm nhiều nhất với 961 sự cố; tấn công lừa đảo (Phishing) là 181 và tấn công thay đổi giao diện (Deface) là 118 sự cố [5]. Những khó khăn, thách thức này đòi hỏi mỗi doanh nghiệp phải thích ứng và nâng cao các giải pháp, chính sách an ninh mạng để bảo đảm an toàn các tài nguyên của mình, để doanh nghiệp có thể hoạt động kinh doanh liên tục, hiệu quả.

Ba là, CMCN 4.0 đặt ra yêu cầu mới về việc cải cách hệ thống pháp luật trong lĩnh vực kế toán của doanh nghiệp. Hiện nay, quy trình kế toán

của doanh nghiệp đã có hành lang pháp lý điều chỉnh khá đầy đủ. Tuy nhiên, với việc thâm nhập ngày càng sâu, rộng của công nghệ thông tin vào các khâu, các bước của quy trình kế toán doanh nghiệp sẽ làm phát sinh nhiều vấn đề mới, phức tạp, đòi hỏi phải có sự điều chỉnh bằng pháp luật. Mặc dù thời gian qua, các cơ quan quản lý nhà nước đã có nhiều cố gắng trong việc xây dựng, hoàn thiện, điều chỉnh hệ thống pháp luật trong lĩnh vực kế toán, tuy nhiên các văn bản luật trong lĩnh vực này còn nhiều hạn chế, bất cập, chưa hoàn thiện, thiếu tính ổn định và chưa phù hợp hoàn toàn với các cam kết quốc tế. Cùng với quá trình phát triển của CMCN 4.0 và việc thực hiện các cam kết của Hiệp định TPP, những thiếu sót trong hệ thống pháp luật sẽ là một cản trở lớn đối với các doanh nghiệp trong việc triển khai quy trình kế toán trong môi trường số.

4. Một số khuyến nghị

Thời gian tới, việc triệt để tận dụng những lợi thế từ CMCN 4.0 và giảm thiểu những thách thức, rủi ro từ cuộc cách mạng này là yêu cầu cấp thiết đặt ra cho các doanh nghiệp trong quá trình đổi mới, hoàn thiện quy trình kế toán. Các cơ quan quản lý nhà nước và cộng đồng doanh nghiệp cần thực hiện tốt một số giải pháp cụ thể sau:

4.1. Về phía cơ quan quản lý nhà nước

Tăng cường các hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cộng đồng doanh nghiệp về việc ứng dụng thành tựu của CMCN 4.0 vào quá trình quản trị nói chung, hoàn thiện, đổi mới quy trình kế toán nói riêng. Hoạt động này cần được tiến hành thường xuyên, liên tục thông qua các phương tiện thông tin đại chúng; thông qua các hiệp hội doanh nghiệp; qua các cuộc hội thảo, diễn đàn doanh nghiệp. Phát hành và tăng cường cơ hội tiếp cận cho doanh nghiệp các bộ cẩm nang tuyên truyền về cuộc CMCN 4.0, hướng dẫn ứng dụng khoa học, công nghệ, chuyển đổi số cho doanh nghiệp. Những hoạt động này không chỉ hỗ trợ cho doanh nghiệp trong việc ứng dụng thành tựu CMCN 4.0 vào đổi mới quy trình kế toán, mà còn góp phần thúc đẩy quá trình chuyển đổi số chung của cả nền kinh tế.

Hoàn chỉnh hành lang pháp lý cho hoạt động kế toán của doanh nghiệp Việt Nam trong bối cảnh CMCN 4.0. Liên quan đến lĩnh vực kế toán doanh nghiệp, hiện nay có các văn bản luật quan trọng, như: Luật Kế toán 2015, Luật Quản lý thuế năm 2019,... Tuy nhiên, quá trình triển khai thực hiện các luật này còn nhiều khó khăn, vướng mắc. Do đó, các cơ quan nhà nước cần hoàn thiện các văn bản dưới luật để hướng dẫn thi hành các quy định, như: quy định về kiểm toán nội bộ; quy định về xử lý hành chính trong lĩnh vực kế toán,... Bên cạnh đó, cần sớm sửa đổi, ban hành thêm các chuẩn mực kế toán áp dụng trong lĩnh vực kinh doanh theo thông lệ kế toán quốc tế; quy định lộ trình cụ thể trong việc áp dụng các chuẩn mực kế toán/chuẩn mực quốc tế về báo cáo tài chính trong các doanh nghiệp Việt Nam.

Tăng cường đầu tư đồng bộ, hiện đại hóa hạ tầng công nghệ phục vụ cho việc ứng dụng thành tựu CMCN 4.0 trong các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội. Đặc biệt là hạ tầng internet, cơ sở dữ liệu lớn, trí tuệ nhân tạo trong ngành Kế toán, Kiểm toán, thúc đẩy việc phát triển các phần mềm kế toán chuyên nghiệp để cung cấp cho các doanh nghiệp, phát triển thị trường kế toán, kiểm toán lành mạnh, hiện đại và hội nhập.

Có chiến lược phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu của hoạt động kế toán trong bối cảnh CMCN 4.0. Chú trọng chuẩn hóa chương trình đào tạo nhân lực kế toán trong hệ thống các trường đại học, cao đẳng; xây dựng các chương trình tập huấn nâng cao kiến thức chuyên môn và kỹ năng cho nhân lực kế toán trong tình hình mới. Đẩy mạnh các hoạt động giao lưu, hợp tác quốc tế trong lĩnh vực đào tạo, bồi dưỡng nhân lực chất lượng cao cho ngành Kế toán Việt Nam.

4.2. Về phía cộng đồng doanh nghiệp

Cần tiếp cận CMCN 4.0 với tâm thế chủ động, chuẩn bị đầy đủ các điều kiện để ứng dụng những thành tựu từ cuộc cách mạng này vào các hoạt động của doanh nghiệp một cách hiệu quả. Chú trọng đầu tư phát triển hạ tầng phục vụ cho việc ứng dụng thành tựu khoa học, công nghệ từ CMCN 4.0 vào các hoạt động của doanh nghiệp nói chung,

quá trình đổi mới, hoàn thiện quy trình kiểm toán nói riêng, với lộ trình phù hợp.

Chủ động thiết lập mới quy trình kế toán trong doanh nghiệp từ việc thu thập xử lý và nhập dữ liệu chứng từ kế toán đến quá trình xử lý và kết xuất thông tin, với sự hỗ trợ từ công nghệ thông tin và các phần mềm kế toán hiện đại. Nâng cao tính chính xác, toàn diện, hữu ích của thông tin kế toán thông qua việc ứng dụng công nghệ vào việc phân tích, đánh giá thông tin.

Chủ động xây dựng nguồn nhân lực kế toán trong doanh nghiệp với số lượng, cơ cấu phù hợp, chất lượng không ngừng được nâng cao. Thường xuyên tiến hành đào tạo lại, bồi dưỡng nhân lực kế toán có trình độ chuyên môn cao, có đủ trình độ, kỹ năng ứng dụng công nghệ cao trong các hoạt động chuyên môn. Có giải pháp đồng bộ, hiệu quả để trang bị, phát triển những kỹ năng cần thiết cho đội ngũ nhân lực kế toán trong doanh nghiệp, như: Kỹ năng công nghệ; ngoại ngữ, giao tiếp, tư duy phản biện, phân tích và tổng hợp thông tin kế toán...

Nhận thức rõ những nguy cơ về an ninh, an toàn thông tin trong điều kiện ứng dụng rộng rãi khoa học, công nghệ trong mọi hoạt động của doanh nghiệp. Chủ động đầu tư những công cụ, biện pháp bảo mật hiện đại và sẵn sàng các phương án ứng phó khi bị tấn công mạng. Nâng cao nhận thức và kỹ năng xử lý thông tin kế toán cho cán bộ, nhân viên kế toán trong trường hợp bị tấn công mạng, bảo đảm tuyệt đối an toàn cho hệ thống thông tin kế toán trong doanh nghiệp.

5. Kết luận

Đổi mới quy trình kế toán doanh nghiệp trong bối cảnh CMCN 4.0 là đòi hỏi cấp thiết của các doanh nghiệp hiện nay. Muốn thực hiện tốt hoạt động này, các cơ quan quản lý nhà nước và cộng đồng doanh nghiệp cần nhận thức rõ những ảnh hưởng của CMCN 4.0 đến việc thực hiện quy trình kế toán trong doanh nghiệp; từ đó, có những giải pháp đồng bộ nhằm phát huy tối đa thành tựu công nghệ mới và hạn chế thấp nhất những rủi ro, thách thức mà CMCN 4.0 mang đến cho hoạt động kế toán của các doanh nghiệp ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Lê Thị Thanh Huyền (2019). Đổi mới quy trình kế toán trong bối cảnh kinh tế số. *Tạp chí Tài chính*, kỳ 1 tháng 12/2019.
2. Nguyễn Thị Lương (2021). Đổi mới công tác kế toán trong điều kiện ứng dụng công nghệ 4.0. *Tạp chí Kinh tế và Dự báo*, số 29/2021.
3. Quốc hội (2015). *Luật Kế toán, số 88/2015/QH13, ngày 20/11/2015*
4. Trường Cao đẳng Giao thông Vận tải Trung ương 1 (2017). *Giáo trình kế toán doanh nghiệp phần 1*, Hà Nội.
5. Việt Nga (2022). Bảo đảm an toàn, an ninh mạng cho tổ chức, doanh nghiệp. Truy cập tại: <https://hanoimoi.com.vn/tin-tuc/Oto-xemay/1029045/bao-dam-an-toan-an-ninh-mang-cho-to-chuc-doanh-nghiep>

Ngày nhận bài: 10/2/2022

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 3/3/2022

Ngày chấp nhận đăng bài: 13/3/2022

Thông tin tác giả:

ThS. NGÔ THỊ MỸ HẠNH

Trường Đại học Hải Phòng

INNOVATING THE CORPORATE ACCOUNTING PROCESS IN THE CONTEXT OF INDUSTRY 4.0

● **Master. NGO THI MY HANH**
Hai Phong University

ABSTRACT:

The Industrial Revolution 4.0 (Industry 4.0) has increasingly and strongly affected the accounting process of enterprises. Accounting procedures of enterprises are heavily dependent on information technology. Meanwhile, advancements in information technology make accounting procedures more efficient and transparent. Under the impact of Industry 4.0, the accounting process of enterprises should be regularly renewed. This paper focuses on analyzing the effects of Industry 4.0 on the accounting process of enterprises and proposes some recommendations to innovate the corporate accounting process in the context of Industry 4.0. .

Keywords: Industrial Revolution 4.0, enterprise, accounting, accounting process.